Четвъртък, 29 април 2021 г.

P9_TA(2021)0156

Боливия и арестуването на бившия президент Янине Анес и други длъжностни лица

Резолюция на Европейския парламент от 29 април 2021 г. относно Боливия и ареста на бившия президент Янине Аниес и други длъжностни лица (2021/2646(RSP))

(2021/C 506/11)

Европейският парламент,

— като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно положението в Боливия ([1]),

— като взе предвид декларацията на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от името на Европейския съюз от 23 октомври 2020 г. относно общите избори в Боливия и изявлението на неговия говорител от 14 март 2021 г. относно последните събития в Боливия,

— като взе предвид съобщението за медиите на Междуамериканската комисия по правата на човека (IACHR) от 16 март 2021 г. относно зачитането на интерамериканските стандарти за надлежно провеждане на съдебния процес и достъпа до правосъдие в Боливия,

— като взе предвид изявлението на говорителя на генералния секретар на ООН от 13 март 2021 г. относно Боливия,

— като взе предвид изявленията на генералния секретариат на Организацията на американските държави (ОАД) от 15 и 17 март 2021 г. относно положението в Боливия,

— като взе предвид Политическата конституция на Боливия,

— като взе предвид Американската конвенция за правата на човека (Пакт от Сан Хосе),

— като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права,

— като взе предвид член 144, параграф 5 и член 132, параграф 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че политическото и социалното положение в Боливия продължава да буди сериозна загриженост след президентските избори на 20 октомври 2019 г.; като има предвид, че на фона на съобщения за широкоразпространени нарушения на правата на човека най-малко 35 души загинаха, а 833 бяха ранени в контекста на масови и ожесточени протести, като много други бяха задържани в нарушение на правилата за надлежно провеждане на съдебния процес; като има предвид, че президентът Ево Моралес се оттегли от длъжността си и напусна държавата; като има предвид, че няколко оставки доведоха до вакуум във властта, а вторият заместник-председател на Сената Янине Аниес пое временното президентство в съответствие с конституцията; като има предвид, че Конституционният многонационален съд на Боливия (TCP) одобри временното президентство на Янине Аниес;

Б. като има предвид, че след конституционния си мандат Янине Аниес и временните органи предприеха необходимите стъпки за организиране на нови демократични, приобщаващи, прозрачни и честни избори, които се проведоха през октомври 2020 г. въпреки предизвикателствата, произтичащи от COVID-19; като има предвид, че Луис Арсе от партията MAS (Movimiento al Socialismo, Движение за социализъм) спечели президентските избори и беше признат за президент от Янине Аниес, както и от международната общност, включително Европейския съюз, като беше гарантирано прозрачно и мирно предаване на властта;

В. като има предвид, че през последните месеци беше потвърдена отмяната или прекратяването на няколко съдебни процеса срещу поддръжници на MAS, а заплахите за съдебно преследване на политици, които се противопоставят на правителството на MAS, се увеличиха; като има предвид, че на 18 февруари 2021 г. Многонационалното събрание одобри неясния Върховен указ № 4461, чрез който се предоставят цялостна амнистия и помилване на поддръжниците на правителството на президента Арсе, преследвани по време на управлението на Аниес за престъпления, свързани с „политическата криза“, започнала през октомври 2019 г.;

([1]) Приети текстове, P9_TA(2019)0077.

Г. като има предвид, че на 13 март 2021 г. Янине Аниес, двама от нейните министри — бившият министър на енергетиката Родриго Гусман и бившият министър на правосъдието Алваро Коимбра — както и други лица, съставляващи временното правителство от 2019 г. до 2020 г., бяха задържани по обвинения в „тероризъм, противодържавна дейност и престъпно сдружение“ и са обвинени от прокурорите в участие в преврат през 2019 г.; като има предвид, че тяхното предварително задържане е удължено на шест месеца, а бившият президент Аниес може да бъде лишена от свобода за 24 години, ако бъде осъдена; като има предвид, че предстои издаването на заповед за арест за трима други бивши министри; като има предвид, че по време на своето задържане бившият президент Янине Аниес първоначално беше лишена от медицинска помощ;

Д. като има предвид, че прокурорите повдигнаха обвинения въз основа на жалба от бивш член на Конгреса на MAS и твърдят, че горепосочените лица „са насърчавали, управлявали, били са членове и са подкрепяли“ организации, чиято цел е била да се наруши „конституционният ред“ на Боливия; като има предвид, че прокурорите повдигнаха обвинение срещу Янине Аниес в ролята ѝ на временен президент, но не в качеството ѝ на гражданин или на каквато и да било друга обществена роля; като има предвид, че член 159, параграф 11, член 160, параграф 6, член 161, параграф 7 и член 184, параграф 4 от Конституцията от 2009 г., както и Законът от 8 октомври 2010 г. предвиждат специална процедура за съдебен процес срещу президента, вицепрезидента и висшите органи на различните трибунали; като има предвид, че воденото от прокуратурата съдебно производство срещу президента Аниес не е в съответствие с конституционното право на Боливия; като има предвид, че доказателствата в придружаващата документация изглеждат неясни;

Е. като има предвид твърденията на обвинените в тези престъпления, че са преследвани; като има предвид твърденията на арестуваните до момента, че не са били надлежно уведомени за обвиненията, макар и Главната прокуратура да е подчертала, че заповедите за арест са издадени в съответствие със закона и без да се нарушават правата на задържаните; като има предвид, че Службата на омбудсмана реши да наблюдава действията на полицията и прокуратурата на Боливия, за да гарантира, че се зачитат надлежното провеждане на съдебния процес и правото на задържаните лица на защита;

Ж. като има предвид, че член 3 от Междуамериканската демократична харта определя разделението и независимостта на публичните власти като съществен елемент на представителната демокрация; като има предвид, че в член 8 от Пакта от Сан Хосе се изтъкват съдебните гаранции и надлежното провеждане на съдебния процес; като има предвид, че няколко международни организации изразиха своята загриженост относно злоупотребата със съдебните механизми в Боливия и относно факта, че управляващата партия все повече ги използва като репресивни инструменти; като има предвид, че новоизбраният президент Арсе обеща, че по време на неговото управление няма да бъде упражняван политически натиск върху прокурорите и съдиите;

З. като има предвид, че доверието в боливийската съдебна система е засегнато от продължаващи съобщения за липса на независимост, широкоразпространена политическа намеса и корупция;

И. като има предвид, че IACHR подчерта, че някои боливийски закони за борба с тероризма нарушават принципа на законност, тъй като включват, наред с другото, изчерпателно определение за „тероризъм“, което неизбежно е твърде широко или неясно; като има предвид, че държавите следва да зачитат принципа на законност в определенията на престъпленията; като има предвид, че жалбите, подадени в TCP, с които се иска член 123 от Наказателния кодекс относно престъплението „противодържавна дейност“ и член 133 от него относно тероризма, да бъдат обявени за противоконституционни поради предполагаемо нарушение на Американската конвенция за правата на човека и Конституцията на Боливия, очакват решение от страна на TCP;

Й. като има предвид, че ЕС е дългогодишен партньор на Боливия и следва да продължи да подкрепя нейните демократични институции, укрепването на принципите на правовата държава, правата на човека и икономическото и социалното ѝ развитие; като има предвид, че ЕС изигра важна роля като посредник в омиротворяването на държавата през 2019 г. и 2020 г., както и в подкрепа на изборите;

1. изобличава и осъжда произволното и незаконно задържане на бившия временен президент Аниес, на двама от нейните министри и на други политически затворници; призовава боливийските органи незабавно да ги освободят и да оттеглят политически мотивираните обвинения срещу тях; призовава за рамка за прозрачно и безпристрастно правосъдие без политически натиск и настоятелно призовава органите да предоставят цялата необходима медицинска помощ, за да се гарантира тяхното благосъстояние;

2. подчертава, че бившият президент Аниес напълно е изпълнила задължението си съгласно Конституцията на Боливия като втори заместник-председател на Сената, когато е запълнила липсата на президент, породена от оставката на бившия президент Ево Моралес вследствие на насилствените бунтове, предизвикани от предполагаеми изборни измами; подчертава, че Многонационалният съд в Боливия одобри прехвърлянето на властта на Янине Аниес; отбелязва, че проведените на 18 октомври 2020 г. избори преминаха без инциденти и с пълни демократични гаранции;

3. изразява своята загриженост във връзка с липсата на независимост и безпристрастност на боливийската съдебна система, както и във връзка с разпространението на структурни проблеми; отбелязва, че тази липса на независимост засяга достъпа до правосъдие, а в по-общ план намалява доверието на гражданите в националната съдебна система; осъжда политическия натиск върху съдебната система да преследва политически опоненти, както и подчертава, че е важно да се поддържат гаранции за надлежно провеждане на съдебния процес и да се гарантира, че съдебната система е свободна от всякакъв политически натиск; подчертава, че жертвите заслужават истинско и безпристрастно правосъдие, а всички отговорни лица следва да бъдат подведени под отговорност, без да се предоставят амнистии или помилвания поради политическите си възгледи; призовава за пълно зачитане на независимостта на различните власти и за пълна прозрачност във всички съдебни производства;

4. подчертава, че всички съдебни производства трябва да се провеждат при пълно зачитане на принципа на надлежно провеждане на съдебния процес, залегнал в международното право; подчертава, че те следва да предоставят съдебни гаранции, осигуряващи съдебна защита и достъп до правосъдие, като част от независима и безпристрастна съдебна система без намеса на други държавни институции;

5. насърчава Боливия незабавно да въведе структурни промени и реформи в съдебната система, по-специално в нейния състав, за да се гарантират справедливост и надеждност на съдебните процеси, безпристрастност и надлежно провеждане на съдебния процес; призовава боливийското правителство да разгледа широкоразпространения проблем с корупцията в държавата; призовава боливийското правителство да измени членовете на Наказателния кодекс относно престъпленията „противодържавна дейност“ и „тероризъм“, които включват прекалено широки определения на тероризма и по този начин водят до възможни нарушения на принципите на законност и пропорционалност;

6. призовава прокуратурата на Боливия да възобнови разследването на предполагаемото насочване от страна на правителството на Моралес на публични средства в размер на 1,6 милиона щатски долара чрез неправомерни плащания към консултантското дружество Neurona;

7. припомня, че засилените и ефективни канали за диалог в рамките на боливийските институции са изключително важни за насърчаване на демократичните ценности, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека; призовава боливийските органи да водят процес на помирение с цел да се намалят напрежението и враждебните действия, които са латентни в боливийското общество;

8. изразява загриженост във връзка с бедственото социално и политическо положение, което се разгръща и влошава в Боливия от 2019 г. насам, и изразява дълбоко съжаление във връзка с трагедията, която сполетя всички жертви от всички страни на размириците в Боливия; подчертава острата необходимост да се зачита изцяло законното многоетническо и многоезично естество на държавата; призовава Боливия да предприеме структурни промени и реформи, включително назначаването на независим и безпристрастен омбудсман, за да се справи с първопричините за кризите, избухнали в държавата;

9. счита, че ЕС и Боливия следва да продължат и засилят своя ангажимент и диалог в контекста на преговорите по ОСП+, тъй като Боливия е единствената държава в Андската общност, която няма споразумение с ЕС; счита, че ЕС следва да продължи да подкрепя Боливия и да бъде готов да се ангажира допълнително, при условие че бъдат предприети ясни стъпки за подобряване на положението и че се зачитат демокрацията, принципите на правовата държава и правата на човека;

10. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, правителството на Боливия, Многонационалния конституционен съд на Боливия, Организацията на американските държави, Междуамериканската комисия по правата на човека, Андския парламент и Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея, генералния секретар на ООН и Върховния комисар по правата на човека на ООН.